

Pavel Šporcl: Virus zasáhl celou moji rodinu

29.05.2020

S rouškou na bradě, s modrými houslemi a variacemi na skladbu Kde domov můj připomněl Pavel Šporcl výročí Pražského povstání na čtyřech dominantách Prahy 3.

K příležitosti připomenutí 75. výročí Pražského povstání jste musel zdolat na Trojce čtyři výškové budovy, abyste zahrál naši hymnu. Co se vám při tom honilo v hlavě, když jste se ocitl na střechách Domu Radost, Památníku na Vítkově, u hodin v kostele Nejsvětějšího srdce Páně nebo u miminka na Žižkovské televizní věži?

Hlavně abych nespádl! Upřímně musím přiznat, že pobyt ve výškách není moje oblíbená kratochvíle. Ale ta chvilka strachu rozhodně stála za nádherný výhled na Prahu. Moc jsem si to nakonec užil. Byl jsem velmi potěšen myšlenkou Prahy 3 oslavit hudbou 75. výročí Pražského povstání. Byla to krásná nabídka a já ji s radostí přijal.

Jaké je hrát na housle s rouškou? Zažil jste už něco podobného?

Nezažil a myslím, že ani žádný z mých kolegů. Je to pro nás všechny úplně nová situace a není zrovna

lehká. S rouškou se nehraje samozřejmě ideálně, jedním z důležitých momentů při hře je totiž správné dýchání, což rouška moc neumožňuje. Také ji člověk má přivázanou kolem krku a šňůrky vadí pod bradou, kde držím housle. Ale zvládl jsem to. S nařízením nosit roušky problém nemám, dokonce jsem ji začal nosit dřív, než to bylo povinné, a lidé se mi v obchodech směli. Trochu mi to připomínalo začátky nošení mého šátku.

Jak koronavirus zasáhl do vašeho soukromého života?

Virus zasáhl celou moji rodinu. Nejdřív se zavřely koncertní sály a divadla, tudíž jsme oba s Bárou zůstali naráz bez možnosti pracovat. Neodletěl jsem na turné do USA a zrušil všechna vystoupení. Omezili jsme úplně kontakt s okolím a uzavřeli se do dobrovolné karantény. Poté se zavřely školy a z nás dvou se stali domácí učitelé. Bylo a je to u nás hodně hektické období.

Jako jeden z prvních jste začal streamovat svoji hudbu z obýváku a odezva od publika byla veliká. Musel jste zabojovat s technikou, abyste jim přinesl co možná nejlepší zážitek?

To jsem tedy zabojoval! Neměl jsem s tím žádné velké zkušenosti, musel jsem nakoupit technické vybavení. A stihl jsem to akorát, protože druhý den už byly všechny webkamery vyprodané. Ale nakonec jsem to s pomocí spolupracovníků zvládl na dálku. Z Báry se stala skvělá technička a zvukařka, všechny koncerty v tomto směru obstarala a za to jí moc děkuji. Nakoupil jsem novou techniku, třeba 4k kameru, mikrofon a další potřebné věci a postupně přenosy vylepšoval. Reakce lidí byla okamžitá a naprosto úžasná, počet zhlédnutí koncertů byl obrovský. Přišly mi stovky vzkazů a přání všeho dobrého. Jsem za to moc vděčný a velmi si toho vážím.

Jaké máte plány, pokud to situace dovolí a vy se konečně vrátíte na pódium?

Dohnat všechny zrušené koncerty. Budu mít hodně nabitý podzim a zimu, ale zaplat' pánbůh za to. Jenom veřejně vystupující umělec může pochopit, jak moc mi kontakt s posluchači chybí. Jsem zvyklý pořádat po každém koncertě autogramiádu, podepisuji se, fotím a mluvím s lidmi, poslouchám jejich názory a připomínky. Moc se na to zase těším!

Znám hudebníky, kteří si v koronavirové krizi museli sednout za kasu v obchodě s potravinami, aby se uživil. Jaké budou dopady na kulturu?

Doufám, že se situace brzy srovná a život se vrátí k normálu, ke kterému patří i kulturní vyžití a setkání s přáteli. Ale svůj velký koncert v O2 areně, plánovaný původně na 5. prosince tohoto roku, jsem raději odložil až na příští podzim. Chci ho dopřát co největšímu počtu fanoušků a úplně chápu, že budou řešit naléhavější finanční potřeby než zrovna právě kulturu.

Pro děti připravujete v televizi Hudební perličky. Co je po dramaturgické stránce nejtěžší, abyste u malých diváků probudil zájem o klasickou hudbu?

Perličky mě moc baví, natáčím je už spoustu let, na letošní podzim jsem připravil nové díly. Scénář připravuje Zora Jandová a dělá to skvěle. Vyprávím o klasické hudbě vesele a vtipně, přiměřeně dětskému věku a duši, prokládám povídkami hudbou, obrázky, střídám hudební nástroje, někdy i zazpívám a zatančím.

Také si zvu zajímavé hosty, aby byl pořad co nejpestřejší.

Nosíte ještě šátek, který vám pomohl nastartovat kariéru? Dokázala nekonvenční image přilákat do koncertních sálů mladší generaci?

Šátek nosím, když hraji se svojí cikánskou cimbálovkou Gipsy Way. K tomuto programu se báječně hodí. A potom i třeba na přání diváků. Věřím, že se mi podařilo přilákat mladší generaci nejen díky šátku na hlavě, ale hlavně kvůli mému přístupu ke klasické hudbě a mé edukační činnosti. Vždy jsem se snažil ukázat, že tato hudba je opravdu pro všechny, že není „vážná“. Je do značné míry moje zásluha, že se klasické hudbě přestalo říkat vážná.

Kolik hodin musí cvičit houslový virtuos na svůj nástroj, aby nevypadl z formy?

Především se musím přiznat, že nemám rád označení virtuos, to je dnes kdekdo. Já se považuji za houslistu. Cvičím každý den 3 až 4 hodiny, pořád je co zlepšovat a objevovat, nové postupy, novou interpretaci skladeb. Ve formě se udržuji i fyzicky, protože každé vystoupení je náročné i v tomto ohledu. Musím si protahovat záda, aby mě nebolela. Na to je výborné plavání, které teď bohužel také musím oželeť.

Stalo se vám někdy, že jste měl nechuť vzít si nástroj do ruky?

Nikdy! I jako dítě jsem rád cvičil, neměl jsem žádné období vzdoru, ani v pubertě. Pro mě je moje práce opravdu vášní a koníčkem.

Co je vlastně na hraní nejtěžší? Zvládnout techniku a dodat jí emoce? Nebo něco jiného?

Bez techniky emoce nevyjádříte. Ale technika nesmí převážit nad hudbou. Je to všechno velmi propojené. Nedá se říct, co je těžší, ale jedno bez druhého nelze.

Vyzkoušel jste si i dirigování. Co vám na něm přišlo nejtěžší?

Abych začal v dobrém tempu. (smích) Měl jsem radost, že se mi to dařilo. Ale není můj cíl být dirigentem. Já chci kromě hraní i skládat hudbu. Jsem člen OSA a mám na svém kontě 45 skladeb. V tom chci pokračovat.

Říká se, že hudba je jen jedna. Přesto se zeptám: O České filharmonii se tvrdí, že umí zahrát Novosvětskou od Dvořáka nejlépe ze všech těles. Je to pravda, nebo jen klíšé?

Je to taková tradice. A je pravda, že třeba Rusové cítí dobře Čajkovského nebo Němci Beethovena. Ale že by se dalo říct, že hraju Dvořáka nejlíp jen proto, že to byl také Čech? To bych si nikdy říct netroufl. Naopak je dobré poslouchat i jiné interprety a nechat se inspirovat. Vždyť hudba je tak krásná, že by byla škoda mít jen jeden styl a jednu myšlenku.

Pavel Šporcl (nar. 1973) je český virtuos světového renomé, přímý pokračovatel slavné tradice české houslové školy. Díky svému umění i nekonvenčnímu vystupování slaví úspěchy na nejvýznamnějších světových pódii u posluchačů všech generací. Světově uznávaný historik Henry Roth ho zařadil jako jediného z českých houslistů mladé generace do své knihy *Housloví virtuosové – od Paganiniho po 21. století*. V koncertní sezóně 2001/2002 po uvedení Dvořákova houslového koncertu s Českou filharmonií v pražském Rudolfinu nazvali kritici Pavla Šporcla talentem, který se rodí možná jednou za sto let. „Pirát koncertních pódii“ je proslulý popularizací klasické hudby kvůli svému umění a bezprostřednímu chování. Na jeho vystoupení přijdou lidé, kterým jsou jinak koncertní sítě a večerní obleky těsné. Od první supraphonské desky (2002) prodal Pavel Šporcl u domovského vydavatelství za 11 let více než 100 000 CD. Když přičteme i tituly, na kterých se podílel s jinými sólisty, je číslo téměř dvojnásobné. Sedm z osmi jeho sólových projektů dosáhlo v prodeji na platinovou desku.

Text Martin Hošna
Foto archiv Pavla Šporcla